

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»
методичні поради та завдання**

Харків
2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»
методичні поради та завдання**

для студентів IV курсу денних факультетів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності 293 «Міжнародне право»

Харків
2021

Індивідуальна робота з навчальної дисципліни «Міжнародна інформація»: методичні поради та завдання для студентів IV курсу денних факультетів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 29 «Міжнародні відносини» спеціальності 293 «Міжнародне право» / уклад.: М. П. Требін, О. Ю. Панфілов, В. Л. Погрібна. Харків: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2021. 26 с.

У к л а д а ч і: М. П. Требін,
О. Ю. Панфілов,
В. Л. Погрібна

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2021

ВСТУП

Система фахової підготовки у закладах вищої освіти періодично зазнає змін відповідно до соціально-економічних перетворень. Сучасна вища освіта готує спеціалістів, здатних здійснити перехід від індустріального до інформаційно-технологічного суспільства через новаторство у навчанні, вихованні і науково-методичній роботі. Процес підготовки забезпечується професійними освітніми програмами, на основі яких розробляються навчальні плани, які включають різні форми організації навчального процесу: аудиторні заняття – лекції, семінари, практичні або лабораторні заняття, контрольні заходи, а також позааудиторні заняття, до яких належить індивідуальна робота студентів.

Мета індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Міжнародна інформація» – самостійне опанування окремих проблем дисципліни, систематизація, поглиблення та закріплення знань з міжнародної інформації та можливість практичного застосування набутого у подальшій професійній діяльності.

Індивідуальна робота є видом позааудиторної самостійної роботи студента науково-дослідного характеру, що здійснюється у формі виконання індивідуального науково-дослідницького завдання (*дали* – ІНДЗ).

За змістом ІНДЗ – це завершена теоретична та практична робота у межах навчальної програми даної дисципліни, що виконується на основі та із застосуванням знань, умінь і навичок, одержаних у процесі лекційних, семінарських занять.

ЗАГАЛЬНІ МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ

Індивідуальна робота студентів з дисципліни «Міжнародна інформація» включає:

- анотування прочитаної додаткової літератури з навчальної дисципліни;
- написання есе, етюдів, рефератів;
- складання термінологічного словника (тезауруса);
- бібліографічний опис літератури.

Зазначені види індивідуальної роботи мають відповідати вимогам наукової роботи, які передбачають: дотримання правил цитування з обов'язковим посиланням на автора; адекватність переказу думок того чи іншого автора, його поглядів, ідей, висунутих проблем і положень; достовірність посилань, академічну доброчесність – 80% авторського доробку, особливо у тезах.

Вимоги щодо оформлення роботи:

а) перша сторінка є титульною, не нумерується і не входить у загальну кількість сторінок (зразок наведено у дод. 1);

б) текст друкується з одного боку стандартного аркуша через 1,5 інтервалу з берегами 2,5 см ліворуч, 1,5 см праворуч, 2 см зверху і знизу. У рядку має бути не більше 65 символів (з урахуванням літер, пропусків, розділових знаків); шрифт – Times New Roman, кегль – 14. Кількість рядків на сторінці не повинна перевищувати 30;

в) посилання на авторів літератури, що цитується, указуються у тексті у квадратних дужках, наприклад: [1, с. 24], де перша цифра означає порядковий номер джерела зі списку, друга – сторінку;

г) список літератури, яка вивчається й цитується, нумерується відповідно до порядку її використання або в алфавітному порядку (приклади оформлення бібліографічного опису літератури наведені у дод. 2);

г) на останній сторінці списку літератури автор ставить дату і підпис;

д) робота має бути написана грамотно, літературною мовою та ретельно вичитаною;

е) надається на папері та електронному носії.

Вибір студентом ІНДЗ відбувається за погодженням із кафедрою на початку навчального семестру. Організацію, контроль та оцінювання якості виконання роботи здійснює викладач, який веде семінарські заняття.

Подається ІНДЗ викладачу не пізніше двох тижнів до закінчення навчальних занять із дисципліни, можливий захист шляхом усного звіту студента про виконану роботу (до п'яти хвилин). Предметом оцінювання індивідуального завдання є письмова робота студента.

Як індивідуальна може бути зарахована робота у студентському науковому гуртку (проблемній групі) з «Міжнародної інформації», участь у наукових конференціях (з опублікуванням тез), конкурсах, олімпіадах.

За індивідуальну роботу можна одержати до 10 балів відповідно до якості виконаної роботи.

Розподіл балів з навчальної дисципліни «Міжнародна інформація»

Модуль 1 (семінарські заняття та поточне тестування)				Модуль 2 (індивідуальна робота)	Підсумкова оцінка знань
Змістовий модуль I		Змістовий модуль II			
семінарські заняття	поточне тестування	семінарські заняття	поточне тестування	max 10	min – 60 max – 100
10	5	10	5		
max 15		max 15			

ТЕМАТИКА ІНДИВІДУАЛЬНИХ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЦЬКИХ ЗАВДАНЬ ТА МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ДО НИХ

1. Анотування прочитаної додаткової літератури

Анотування є самостійним видом індивідуальної роботи, яка потребує відповідного ґрунтовного аналізу змісту додаткової наукової літератури (монографій, статей), що обирається для поглибленого вивчення, з формулюванням власних узагальнень та оцінювань щодо предмета дослідження анотованого джерела.

Анотація – стисла характеристика змісту книги, статті, інших матеріалів із формуванням власних узагальнень та оцінювань щодо предмета дослідження анотованого джерела.

Для цього виду роботи доцільно запровадити таку послідовність:

1) визначити головну проблему праці, яка анотується (як правило, вона безпосередньо пов'язана із назвою), сформулювати основне питання, на яке прагне знайти відповідь автор роботи;

2) зрозуміти, які завдання ставить перед собою автор задля вирішення проблеми. З цією метою студенту доречно спрямувати свою увагу на зміст, де, як правило, чітко видно структуру роботи, а отже, і поставлені автором завдання;

3) встановити, що стало поштовхом для автора при написанні праці, яка анотується. Зазвичай це може бути: а) відповідь на позицію іншого автора, яка є об'єктом критики; б) відсутність чітких систематизованих уявлень стосовно досліджуваної проблеми (т. зв. «теоретична актуальність»); в) ситуація, яка виникла у суспільстві та потребує невідкладного осмислення (т. зв. «практична актуальність»);

4) проаналізувати, які погляди, крім авторського, існують на проблему, що досліджується в анотованій праці, з ким полемізує автор. Також слід відзначити, які класифікації точок зору стосовно проблеми, яка вивчається, існують у літературі. У разі відсутності такої класифікації студенту можна запропонувати самому зробити подібне узагальнення, принаймні з метою впорядкування матеріалу анотації;

5) ануючи літературу, студент повинен простежити хід авторських міркувань, визначити послідовність і логіку викладення матеріалу, відтворивши її в анотації. Слід звернути увагу на методи дослідження, які застосовує автор, та висловити свою думку щодо їх ефективності у досягненні поставленої у роботі мети;

б) зазначити результати автора у досліджуваній праці, його висновки, які мають бути викладені в анотації точно, стисло, послідовно, щоб можна було простежити зв'язок між авторською аргументацією та підсумками роботи;

7) визначити, які перспективи подальших розвідок існують у даному напрямі, які питання автор залишає невирішеними чи недостатньо з'ясованими.

Обсяг анотації становить 5–7 сторінок.

Якщо надається анотація наукових статей (не менше трьох), то до анотації статті додається її ксерокопія.

Вибір монографій, статей погоджується з викладачем, закріпленим кафедрою за академічною групою.

2. Есе, етюди, реферати

Есе – наукові, критичні та інші нариси, які відрізняються оригінальністю суджень і вишуканістю форми.

Етюд – невеликий твір наукового, критичного та іншого характеру, присвячений окремій проблемі.

Реферат – стислий огляд з певними узагальненнями літературних та інших джерел, у яких досліджуються питання однієї проблеми.

Есе, етюд чи реферат має бути самостійною, завершеною роботою, що відображає наукові інтереси студента, його знання, навички, уміння й виступає формою залучення до наукового дослідження. Компілятивність такої роботи не виключає необхідності її цілісності, завершеності, структурованості, її автор повинен показати вміння послідовно, логічно викладати зміст проблеми, що розглядається. Крім того, має бути продемонстровано і творче осмислення, інтерпретація, тлумачення цієї проблеми, хоча б часткове її узагальнення, висловлення своєї

аргументованої точки зору щодо способів або шляхів її розв'язання.

У кожній із зазначених робіт має простежуватися аналітичне мислення студента, володіння необхідними знаннями як класичної, так і сучасної літератури з досліджуваного питання, а також уміння захищати її основні положення. Вибираючи тему, слід зважати на:

- рівень особистої підготовленості, коло наукових інтересів у галузі досліджень основних проблем, що аналізуються у курсі «Міжнародна інформація»;

- важливість теми, її актуальність і рівень складності;
- можливість консультаційної допомоги викладача.

Структура есе, етюд, реферату є традиційною: вступ, основна частина, висновок.

У вступі з'ясовується актуальність проблеми, її значення, стан вивчення, необхідність проведення дослідження, формулюються конкретні завдання й мета.

В основній частині розкривається сама тема дослідження. Автору необхідно не тільки висвітлити основні проблеми обраної теми й можливе їх вирішення, а й показати різні підходи, запропонувати власну інтерпретацію, форми й методи розв'язання поставленого питання. Розкриття теми може здійснюватися в різний спосіб: в історичному (від минулого до сьогодення), логічному (за головними, істотними, вузловими моментами) або актуальному (від нинішнього часу через його призму до минулого і про минуле) плані.

У висновках подається узагальнення важливих положень, резюмується, наскільки вдалося виконати задумане, вирішити завдання, визначені у вступі.

Завершує есе, етюд, реферат список використаної літератури.

Обсяг кожного з цих видів робіт має бути не менше 5–7 сторінок.

ТЕМИ ЕСЕ, ЕТЮДІВ, РЕФЕРАТІВ

1. Навіщо студентам вивчати дисципліну «Міжнародна інформація»?
2. Становлення і розвиток «Міжнародної інформації» як самостійної наукової дисципліни.
3. Методологічне та прикладне значення дисципліни «Міжнародна інформація».
4. «Міжнародна інформація» у системі суспільних наук.
5. Наукова природа міжнародної інформації.
6. Структура, завдання та функції дисципліни «Міжнародна інформація».
7. Наукові категорії дисципліни «Міжнародна інформація» і реальне життя.
8. Закони та закономірності функціонування міжнародної інформації.
9. Основні етапи формування та еволюції знань із міжнародної інформації.
10. Інформаційна парадигма сучасної цивілізації.
11. Світовий інформаційний ринок: вчора, сьогодні, завтра.
12. Чи існує в Україні інформаційний голод?
13. Джерела інформації: види та класифікація.
14. Основні джерела міжнародної інформації.
15. Правові основи міжнародної інформації.
16. Інформаційний продукт та інформаційні послуги в контексті міжнародних відносин.
17. Місце міжнародної інформації у стосунках країн Європи.
18. Україна у міжнародному інформаційному просторі.
19. Концепції постмодерністського суспільства.
20. Концепція постіндустріального суспільства Д. Белла.
21. Теорія комп'ютопії Й. Масуди: сутність і основні положення.
22. Характеристика інформаційного суспільства за М. Кастельсом.
23. Інформаційне суспільство: основні критерії та ознаки.

24. Становлення і розвиток інформаційного суспільства у сучасному світі.
25. Особливості і шляхи розбудови інформаційного суспільства в Україні.
26. Інформаційне середовище: сутність та основні поняття.
27. Види предметних сфер інформаційного середовища.
28. Поняття та основні види «інформаційних ресурсів».
29. Поняття та основні види «інформаційних потреб».
30. «Інформаційний продукт»: сутність та загальна характеристика.
31. «Інформаційні послуги»: сутність та загальна характеристика.
32. Феномен «інформаційної культури».
33. Світова координація освітніх зусиль у галузі міжнародної інформації.
34. Технології міжнародної інформації.
35. Технології трансляції новин: суть та приклади.
36. Всесвітня мережа Internet: роль у сучасному світі.
37. Технології управління інформацією.
38. Міжнародні інформаційні системи.
39. Основні класифікації інформаційних систем.
40. Аналітичні прогнози у міжнародних відносинах.
41. Методи аналізу міжнародних документів.
42. Українське законодавство про інформацію.
43. Сучасні засоби передавання інформації та їх вплив на відносини між країнами.
44. Історичні документи та їх вплив на сучасне життя громадян різних країн.
45. Класифікація міжнародних документів.
46. Міжнародні стандарти управління документацією.
47. Міжнародна інформаційна політика.
48. Інформаційна політика міжнародних організацій.
49. Європейська інформаційна політика.
50. Міжнародні неурядові та спеціалізовані організації в галузі інформації та комунікації.
51. Міжнародний інформаційний бізнес.

52. Міжнародна інформація та зовнішня політика.
53. Міжнародна іміджева інформація.
54. Засади та основні напрями міжнародної інформаційної політики.
55. Роль основних факторів міжнародних відносин у регулюванні міжнародних інформаційних потоків.
56. Інформаційні та комунікаційні аспекти формування та забезпечення зовнішньої політики держави.
57. Основні види інформаційної діяльності.
58. Мета та функції міжнародної інформаційної діяльності.
59. Публічна дипломатія та «м'яка сила» у міжнародній інформаційній діяльності.
60. Інформаційна діяльність ООН на сучасному етапі.
61. Діяльність мережі інформаційних центрів ООН в умовах поширення процесів всесвітньої інтеграції.
62. Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства як стратегія розвитку глобальної інформаційної інфраструктури.
63. Правове регулювання міжнародної інформаційної діяльності в Україні на початку ХХІ ст.
64. Роль ЮНЕСКО в галузі інформації в умовах глобалізації.
65. Специфіка інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
66. Мета інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
67. Аспекти інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
68. Вимоги до інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
69. Характеристика фактів як об'єктів інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
70. Принципи відбору фактів як об'єктів інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
71. Напрями інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.
72. Вимоги до збору інформації для аналітичної роботи у характеристиці міжнародних відносин.

73. Формулювання основних завдань міжнародної інформаційно-аналітичної роботи.

74. Теорія операцій інформаційно-аналітичної роботи.

75. Характеристика операційної системи при реалізації завдань інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.

76. Етапи (кроки) здійснення операцій в інформаційно-аналітичній діяльності в міжнародних відносинах.

77. Характеристика операцій у побудові гіпотези дослідження при здійсненні інформаційно-аналітичної діяльності в міжнародних відносинах.

78. Сутність та значення інформаційно-аналітичних центрів як ключових елементів вироблення інформаційної стратегії держав на міжнародній арені.

79. Типологія, загальна характеристика та вимоги до діяльності світових інформаційно-аналітичних центрів.

80. Етапи становлення «фабрики думок».

81. Основні функції та методи діяльності сучасних «мозкових центрів».

82. Основні тенденції розвитку сучасних інформаційно-аналітичних центрів.

83. Головні об'єднуючі риси в характеристиці інформаційно-аналітичних центрів .

84. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів США.

85. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів Східної Європи.

86. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів Західної Європи.

87. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів Ізраїлю.

88. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів країн Африки.

89. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів Японії.

90. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів Китаю.

91. Характеристика інформаційно-аналітичних центрів України.
92. Проблеми формування вітчизняних «фабрик думок».
93. Тенденції у розвитку «мозкових центрів» в Україні.
94. Головні завдання та функції інформаційно-аналітичної роботи в міжнародних відносинах.
95. Комунікаційний процес та його системні ознаки.
96. Міжнародна масова комунікація.
97. Засоби масової інформації: поняття, види та функції.
98. Електронні ЗМІ в сучасному світі.
99. Перспективи формування публічної сфери в Україні.
100. Громадські медіа в сучасному світі.
101. Політичні міфи, що використовуються державами в сучасному інформаційному протиборстві.
102. Методи вивчення комунікативних кампаній.
103. Комунікативна концепція Н. Лумана.
104. Комунікативна концепція Ю. Габермаса.
105. Комунікативна концепція Т. Парсонса.
106. «Паблік Рілейшнз»: поняття, функції, базові цілі.
107. Зовнішньополітичні технології PR.
108. Інформаційна війна: поняття, мета і завдання.
109. Закони, закономірності і принципи ведення сучасних інформаційних війн.
110. Психологічна війна як вид інформаційної війни: сутність та особливості.
111. Способи протидії акціям інформаційно-психологічної агресії.
112. Консцієнтальна війна як вид інформаційної війни: сутність та особливості.
113. Кібервійна як вид інформаційної війни: сутність та особливості.
114. Мережева війна: загальна характеристика.
115. Радіоелектронна війна: загальна характеристика.
116. Використання інформаційної зброї у сучасних інформаційних війнах.
117. Інформаційна складова сучасної «гібридної» війни.
118. Особливості впливу глобалізації комунікацій на міжнародну безпеку.

119. Міжнародна інформаційна безпека.
120. Інформаційна безпека як основа національної безпеки держави.
121. Національні інтереси України в інформаційній сфері.
122. Вплив ЗМІ на формування іміджу України на міжнародній арені.
123. Міжнародний аспект захисту інформації.
124. Державна політика України у сфері захисту національного інформаційного простору.
125. Проблеми інформаційної безпеки України.

3. Складання термінологічного словника

Термінологічний словник із міжнародної інформації має містити тлумачення змісту термінів міжнародної інформації, персональних здобутків провідних теоретиків міжнародної інформації й інформаційно-аналітичної діяльності та інші відомості.

Загальний обсяг термінологічного словника – 50 дефініцій, рекомендований принцип організації словникових статей – алфавітний.

ТЕМИ ДЛЯ СКЛАДАННЯ СЛОВНИКА

1. Міжнародна інформація як складова глобальної комунікації

Предмет, поняття та структура міжнародної інформації. Проблема виникнення та розвитку самостійної наукової дисципліни «Міжнародна інформація» як найдинамічнішої галузі досліджень інформації та теорії міжнародного права. Процес безперервного зростання інформації в соціальному та технічному прогресі, вирішенні глобальних проблем. Зміст діяльності фахівця з міжнародної інформації. Міжнародна конвенція «Про доступ до інформації та участь громадян у прийнятті рішень у сфері навколишнього середовища». Загальна оцінка інформаційного вибуху, його основні етапи, причини та наслідки. Дже-

рела інформації: види та класифікація. Міжнародна інформація: поняття, зміст і функції. Міжнародні відносини в галузі інформації. Інформаційний продукт та інформаційні послуги в контексті міжнародних відносин. Міжнародна інформаційна діяльність. Доступ до інформації в розвинених країнах Європи, США і Канаді. Світовий інформаційний ринок.

2. Інформаційне суспільство

Поняття «інформаційне суспільство». Концепції глобального інформаційного (постіндустріального) суспільства Д. Белла, Зб. Бжезінського, Й. Масуди, М. Кастельса, Д. Нейсбіта, Е. Тоффлера та ін. Основні критерії та ознаки інформаційного суспільства. Становлення і розвиток інформаційного суспільства, його об'єктивні основи розвитку та взаємодії з сучасними інформаційними і телекомунікаційними технологіями. Інформаційне середовище: сутність та основні поняття. Види предметних сфер інформаційного середовища. Поняття інформаційного права. Основні принципи інформаційного права та їх класифікація. Роль інформаційного права та інформаційного законодавства в сучасному інформаційному суспільстві. Роль органів влади у формуванні інформаційного суспільства. Правове забезпечення розвитку інформаційного суспільства: Окінавська Хартія глобального інформаційного суспільства. Документи Ради Європи, ЮНЕСКО, ООН про основні напрями реалізації переходу до інформаційного суспільства. Передумови переходу України до інформаційного суспільства. Особливості і можливі шляхи розбудови інформаційного суспільства в Україні. Оцінка результатів руху України до інформаційного суспільства.

3. Інформаційні ресурси та інформаційні потреби

Поняття та класифікація інформаційних ресурсів. Інформаційна потреба: сутність та місце в ієрархії соціальних потреб. Співвідношення понять «інформаційні потреби», «інформаційні інтереси» та «інформаційний запит». Види інформаційних потреб. Динаміка інформаційних потреб та фактори їх

розвитку. Основні методи дослідження інформаційних потреб. Інформаційна продукція та інформаційні послуги. Основні категорії споживачів інформації. Інформаційна культура споживачів інформації. Світова практика інформаційної освіти.

4. Технології трансляції міжнародної інформації

Технології трансляції новин у міжнародних відносинах. Особливості передачі міжнародної аналітики. Технології проведення оглядів міжнародних аналітичних агентств. Інтернет як фактор міжнародних відносин. Технології передачі міжнародної інформації через Інтернет. Технології управління інформацією. Технологія управління «прикладними» технологіями – інформаційні мегатехнології. Технології управління інформаційним ресурсом. Сучасні міжнародні інформаційні системи. Головні технологічні та технічні бази інформаційних систем. Правовий аспект діяльності міжнародних інформаційних систем. Класифікація та архітектура міжнародних інформаційних систем.

5. Пошук та обробка документів міжнародної інформації

Поняття документа в міжнародній інформації. Методика проведення інформаційного пошуку документів. Специфіка формування міжнародної бази та підготовка інформаційно-аналітичного документа. Методика розробки аналітичних прогнозів у міжнародних відносинах. Методи аналітико-синтетичної обробки міжнародної інформації. Класифікація та методи аналізу міжнародних інформаційних документів. Формування підсумкового документа. Роль й вимоги до оформлення документів різного призначення у міжнародній інформації.

6. Міжнародна інформаційна діяльність

Міжнародна інформаційна діяльність: поняття, види та основні напрями. Мета та функції міжнародної інформаційної діяльності. Міжнародні договори та угоди в галузі інформації. Роль міжнародної інформації в системі ООН. Інформаційна діяльність ООН на сучасному етапі. Діяльність Комітету ООН з інформації. Основні функції Департаменту суспільної інформації ООН. Діяльність інформаційних центрів ООН. Роль ЮНЕСКО у вирішенні світових інформаційних проблем. Інформаційна діяльність світових та регіональних міжнародних організацій.

7. Міжнародна інформаційно-аналітична діяльність

Формулювання основних завдань міжнародної інформаційно-аналітичної роботи. Теорія операцій інформаційно-аналітичної роботи. Сутність та значення інформаційно-аналітичних центрів як ключових елементів вироблення інформаційної стратегії держав на міжнародній арені. Типологія та загальна характеристика світових інформаційно-аналітичних центрів. Етапи становлення «фабрики думок». Основні функції та методи діяльності сучасних «мозкових центрів». Основні тенденції розвитку сучасних інформаційно-аналітичних центрів. Проблеми формування вітчизняних «фабрик думок». Тенденції у розвитку «мозкових центрів» в Україні. Головні завдання та функції інформаційно-аналітичної роботи в міжнародному праві.

8. Мас-медіа у сучасному світі: реалії та перспективи розвитку

Феномен комунікаційного процесу. Поняття масової інформації. Структура і функції ЗМІ. Поняття публічної сфери та її формування в умовах України. Ринковий характер мас-медіа. Суспільні функції ЗМІ. Роль міжнародного права в діяльності сучасних мас-медіа. Громадські медіа як альтернатива. Інтернет-журналістика та Інтернет-активізм. Методи аналізу при проведенні комунікативних кампаній. Концепція засобів

комунікації Н. Лумана. Концепція комунікативної раціональної влади Ю. Габермаса. Комунікативний підхід у концепції влади Т. Парсонса. Феномен Паблік Рілейшнз (PR) у сучасному суспільстві: сутність та структура. PR як функція управління. Зв'язок PR з маркетингом і брендінгом. Базові цілі у сфері PR-діяльності. Відмінності PR від пропаганди.

9. Інформаційні війни

Виникнення терміна «інформаційна війна». Стратегічне інформаційне протиборство. Завдання та цілі інформаційних війн. Методи і способи ведення інформаційних війн. Історія розвитку технології ведення інформаційної війни. Специфіка сучасних інформаційних війн. Види інформаційних війн: психологічна війна, кібервійна, мережева війна, ідеологічна диверсія, радіоелектронна боротьба тощо. Форми ведення інформаційної боротьби у сучасних інформаційних війнах. Інформаційна війна та майбутнє України.

10. Інформаційна безпека

Поняття та сутність інформаційної безпеки країни. Механізм забезпечення національної інформаційної безпеки. Державна політика України у сфері національного інформаційного простору. Національні інтереси в інформаційній сфері. Політика формування національного інформаційного простору. Інформаційна безпека у сучасному світі. Стратегія інформаційної безпеки. Володілець інформації, що захищається. Безпека інформації в комерційних мережах. Міжнародний аспект захисту інформації.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ ОПИС ЛІТЕРАТУРИ

Бібліографічний опис літератури – науковий опис і систематизація творів друку та писемності, їх виявлення і відбір, складання їх переліків, покажчиків та інформаційних видань; збір та формування відповідного списку літератури, який дає уявлення про існуючі монографії, дисертації, автореферати дисертацій, статті та інші джерела, присвячені окремій проблемі або персоні.

Бібліографічний опис літератури здійснюється за індивідуальним завданням викладача, а також за відповідною тематикою, персоналією тощо. Загальний обсяг повинен складати не менше 50 джерел.

Основні Інтернет-ресурси, які можна при цьому використувати, наведено нижче.

Електронні адреси провідних бібліотек України

Назви установ	Сайт
Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського	www.nbuv.gov.ua
Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого	https://nlu.org.ua/
Публічна бібліотека ім. Лесі Українки (м. Київ)	http://lucl.kiev.ua/
Вінницька ОУНБ ім. К.А. Тімірязєва	https://library.vn.ua/
Волинська державна ОУНБ ім. Олени Пчілки	www.ounb.lutsk.ua
Дніпропетровська ОУНБ ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія	www.libr.dp.ua
Закарпатська ОУНБ ім. Ф. Потушняка	www.biblioteka.uz.ua
Івано-Франківська ОУНБ ім. І. Франка	https://lib.if.ua/
Кіровоградська ОУНБ ім. Д.І. Чижевського	www.library.kr.ua
Луганська ОУНБ	http://library.lg.ua/uk
Миколаївська ОУНБ	www.reglibrary.mk.ua
Одеська державна наукова бібліотека	http://odnb.odessa.ua/

Назви установ	Сайт
Одеська ОУНБ ім. М. Грушевського	https://biblioteka.od.ua/
Полтавська ОУНБ ім. І. П. Котляревського	https://www.library.pl.ua/
Рівненська ОУНБ	www.lib.rv.ua
Сумська ОУНБ	http://ounb.sumy.ua
Тернопільська ОУНБ	www.library.te.ua
Харківська ОУНБ	www.library.kharkov.ua
Херсонська ОУНБ ім. О. Гончара	www.lib.kherson.ua
Хмельницька ОУНБ ім. М. Островського	www.ounb.km.ua
Черкаська ОУНБ ім. Т. Шевченка	www.library.ck.ua
Чернігівська ОУНБ ім. М. Івасюка	www.library.cv.ua
Чернігівська ОУНБ ім. В.Г. Короленка	http://libkor.com.ua/

Більш докладний каталог бібліотек України розміщений за адресою: <http://www.ukrlibworld.kiev.ua>

Розгорнутий пошук інформації з російських електронних ресурсів можна провести, скориставшись сайтом Російської державної бібліотеки: <http://www.rsl.ru>

Доступ до англомовних електронних ресурсів: сайт Британської бібліотеки: <http://www.bl.uk>; сайт бібліотеки Конгресу США: <https://www.loc.gov/> та система її бібліографічних каталогів: <https://catalog.loc.gov/>

Д О Д А Т К И

Додаток 1

ЗРАЗОК ОФОРМЛЕННЯ ТИТУЛУ

Міністерство освіти і науки України
Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Кафедра соціології та політології

КОМУНІКАТИВНА КОНЦЕПЦІЯ Ю. ГАБЕРМАСА (реферат)

Виконав студент 5 гр. IV курсу
міжнародно-правового факультету
Одрин Олександр Володимирович
Науковий керівник –
докторка соціологічних наук,
професорка
Погрібна Вікторія Леонідівна

Харків
2021

ПРИКЛАДИ ОФОРМЛЕННЯ БІБЛІОГРАФІЧНОГО ОПИСУ

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
<u>Книги:</u> один автор	Боднар І. Р. Міжнародна інформація: підручник / Укоопспілка, Львів. торг.-екон. ун-т. Львів: ЛТЕУ, 2016. 343 с.
два автори	Кудрявцева С. П., Колос В. В. Міжнародна інформація: навч. посіб. для студентів вищ. навч. закл. 2-ге вид. Київ: Слово, 2008. 400 с.
три та чотири автори	Андреев В. І., Хорошко В. О., Чердниченко В. С., Шелест М. Є. Основи інформаційної безпеки: підручник / за ред. В. О. Хорошка. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Київ: ДУІКТ, 2009. 292 с.
п'ять та більше авторів	Міжнародна інформація: навч. посіб. / М. П. Требін, І. О. Поліщук, Н. П. Осипова та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2014. 336 с.
<u>Багатотомне видання</u>	Правова система України: історія, стан та перспективи: у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків: Право, 2009. Т. 2: Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / за заг. ред. Ю. П. Битяка. 576 с.
<u>Законодавчі та нормативні документи</u>	Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-ХІІ. <i>Відомості Верховної Ради України</i> . 1992. № 48. Ст. 650.
<u>Перекладні видання</u>	Кастельс М., Хіманен П. Інформаційне суспільство та держава добробуту. Фінська модель / пер. з англ. Київ: Ваклер, 2006. 230 с.
<u>Словники</u>	Політологічний енциклопедичний словник / уклад.: Л. М. Герасіна, В. Л. Погрібна, І. О. Поліщук та ін.; за ред. М. П. Требіна. Харків: Право, 2015. 816 с.

1	2
<p><u>Складові частини:</u> книги</p> <p>збірника</p> <p>журналу</p> <p>іноземного журналу</p> <p>енциклопедії</p>	<p>Яковюк І. В. Правова культура як детермінанта розвитку правової системи. <i>Правова культура в умовах становлення громадянського суспільства</i>: монографія / за ред. Ю. П. Битяка та І. В. Яковюка. Харків: Право, 2007. С. 45–89.</p> <p>Требін М. П. Український транзит в контексті стратегії реформ. <i>Гілея: науковий вісник</i>: зб. наук. пр. Київ: ВІР УАН, 2011. Вип. 50. С. 603–609.</p> <p>Требін М. П., Панфілов О. Ю. Постмодернізм як методологія сучасних смислових війн. <i>Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого</i>. Серія «Філософія». 2020. № 1. С. 53–65.</p> <p>Sanderson G. A foundation for the internationalization of the academic self. <i>Journal of Studies in International Education</i>. 2018. Vol. 12, Issue 3. P. 276–307.</p> <p>Панфілов О. Акція політична. <i>Політична енциклопедія</i> / редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ: Парлам. вид-во, 2011. С. 22.</p>
<p><u>Тези доповідей</u></p>	<p>Требін М.П. Інформація у системі міжнародних відносин. <i>Сучасний політичний процес: стан та перспективи розвитку</i>: матеріали міжнар. наук.-теорет. конф. (XXVI Харк. політол. читання). Харків: ХАП, НУ «ЮАУ імені Ярослава Мудрого», НДІ держ. буд-ва та місц. самоврядування НАПрН України, 2013. С. 137–140.</p>
<p><u>Автореферати дисертацій</u></p>	<p>Степко О.М. Інформаційна діяльність ООН: автореф. дис. ... канд. політ. наук: 23.01.04. Київ. 2004. 21 с.</p>

1	2
<p><i><u>Електронні ресурси</u></i></p>	<p>Требін М.П. Концептуалізація феномену інформаційного суспільства. <i>Безпекове інноваційне суспільство: взаємодія у сфері правової освіти та правового виховання</i>: між-нар. інтернет-конф. 25 трав. 2016 р. / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, НДІ прав. забезпечення інновац. розвитку Нац. акад. прав. наук України, Наук. б-ка. Харків. 2016. URL: http://conf.nlu.edu.ua/bis-2016/index (дата звернення: 30.04.2021).</p>

З М І С Т

Вступ.....	3
Загальні методичні поради.....	4
Тематика індивідуальних науково-дослідницьких за- вдань та методичні поради до них.....	6
Додатки.....	21

Навчальне видання

Електронне видання

**ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА
З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЯ»
методичні поради та завдання**

для студентів IV курсу денних факультетів
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань 29 «Міжнародні відносини»
спеціальності 293 «Міжнародне право»

У к л а д а ч і: ТРЕБІН Михайло Петрович,
ПАНФІЛОВ Олександр Юрійович,
ПОГРІБНА Вікторія Леонідівна

Відповідальний за випуск *М. П. Требін*

Редактор *Л. М. Рибалко*

Комп'ютерна верстка *А. В. Старжинської*